

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/3944 din 24.02.2017

asupra proiectului legii privind modificarea și completarea Legii 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobată prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul, autor nemijlocit Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(1) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02 aprilie 1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”*

Autorul a respectat în mare parte exigențele stabilite de cadrul normativ pertinent citat supra, prin plasarea proiectului pe pagina web a autorității, fiind asigurat astfel accesul părților interesate pentru a expedia recomandări pe marginea acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Conform notei informative la proiect, scopul proiectului constă în „*reglementarea mecanismului de calculare, achitare și control a taxei pentru mărfurile care, în procesul utilizării cauzează poluarea mediului*”. Condițiile care au impus elaborarea acestuia este cauzat de faptul că, reprezentanții mediului de afaceri întâmpină dificultăți în procesul de aplicare a prevederilor Legea nr.1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului care au fost puse în aplicare la 01 ianuarie 2017.

Implementarea proiectului, potrivit autorului, va contribui la aplicarea corectă și uniformă a procedurii de calcul, achitare și control a taxei pentru poluarea mediului.

Prin urmare, scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde prevederilor proiectului nemijlocit.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele persoanelor fizice și persoanelor juridice care desfășoară activitate de întreprinzător, a căror activitate economică este generatoare de poluanți, prin instituirea clară a mecanismului de calculare, achitare și control a taxei pentru poluarea mediului.

Dat fiind faptul că proiectul conține coerențe legislative la compartimentul intrării în vigoare a prevederilor legii, acesta ar putea prejudicia interesele agenților economici.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de „*nota informativă care trebuie să includă:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare; [...]*”

Nota informativă conține principalele prevederi ce au impus elaborarea proiectului „*reglementarea mecanismului de calculare, achitare și control a taxei pentru poluarea mediului înconjurător*” și finalitățile urmărite prin implementarea amendamentelor înaintate „*excluderea interpretărilor confuze a prevederilor Legii 1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului în procesul de implementare a prevederilor*”, întrunind generic exigențele stabilite de prevederile art.20 din Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină „*d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură.*”

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare. Proiectul prenotat nu a fost supus analizei impactului de reglementare, cerință obligatorie stabilită de prevederile Legii nr.235 din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Astfel, potrivit prevederilor art.13 alin.(2) al Legii nr.235/2006, actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului.

În acest sens, recomandăm autorului înaintarea proiectului prenotat spre examinare Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Decizia Comisiei va reflecta în ce măsură normele sunt conforme cu principiile de desfășurare a activității de întreprinzător.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative „*textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]”

Conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.19 din Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Prevederile proiectului contravin dispoziției art.76 din Constituția Republicii Moldova și art.46 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative „*Actul legislativ produce efecte numai în timpul cît este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blînde*” la compartimentul privind intrarea în vigoare a prevederilor legii.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări ce se referă la activitatea entităților publice și a agenților publici care activează în cadrul entităților date.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Fiind depistate anumite carențe în proiect, și anume la procedura de intrare în vigoare a

prevederilor proiectului, există riscul nerealizării prevederilor art.76 din Constituție Republicii Moldova care stipulează că: „Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării”.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

1.	Art.II-alin.(1)	
	Prezenta lege intră în vigoare 01 ianuarie 2017	
	<p>Obiecții: Conform 76 din Constituția Republicii Moldova „Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării”, iar potrivit art.46 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative „Actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde”.</p> <p>Proiectul prevede retroactiv, începând cu 01 ianuarie 2017, revizuirea cuantumului taxei pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, fapt care încalcă principiul previzibilității reglementării activității de întreprinzător și stabilității normelor juridice, stabilite la art.4 al Legii nr.235/20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art.4 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.</p> <p>Circumstanța dată determină revizuirea cuantumului taxelor achitate la buget în legătură cu procurarea, livrarea și importarea mărfurilor de către agenții economici, ceea ce poate determina disproporționalitatea în raport cu veniturile obținute din etapele enunțate mai sus. Aspectul dat poate prejudicia interesele agenților economici în procesul de calculare a plății pentru poluarea mediului.</p>	
	<p>Recomandarea: De revizuit termenul de intrare în vigoare prin prisma cadrului normativ citat supra.</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concurența normelor de drept • Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/obligații 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale 	

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor, în scopul reglementării clare a mecanismului de calculare, achitare și control a taxei pentru mărfurile care, în procesul utilizării cauzează poluarea mediului. Nota informativă a fost întocmită conform prevederilor art.20 din Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

Totodată, fiind depistate anumite curențe în proiect, și anume la procedura de intrare în vigoare a prevederilor proiectului, există riscul încălcării prevederilor art.76 din Constituția Republicii Moldova „Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării” și al art.46 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative „Actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Au efect retroactiv doar actele legislative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde”.

Prin urmare, redacția proiectului necesită a fi revizuită prin prisma obiecției expuse în raportul de expertiză anticorupție.